

FOLK OG LAND

NR. 9 — 16. ÅRGANG

LØRDAG 29. APRIL 1967

LØSSALG 1 KRONE

Hjelpen til Terboven ble kostbar for de gode nordmenn



Under unntagelsestilstanden i Trondheim var det kø ved politistasjonen av folk som skulle melde seg der. Terbovens terrortiltak ble senere fordømt av en tysk hemmelig rett

Reichskommissar Terbovens spesialitet var finanser og banker, men akkurat på det punkt begynte flere av hans formående landsmenn å tvile på hans dyktighet. Det måtte rettes på, og han hadde sin plan ferdig.

Norges Bank var intet problem for ham, men det var ikke nok. Han måtte ha hånd over statens finanser og

viktige banker for å ordne opp i Norge, og tiden var inne til det.

Men vanlig freidig kynisme gjorde han det første avgjørende trekk, og så møtte han helt uventet en så våken, erfaren og sterk motstander at han kom tilkort. Det var et slag han ikke ville finne seg i, og det ble stille, innbitt kamp, men hovednøkkelten

til det norske folks velferd fikk han aldri.

Ut på våren og sommeren 1942 kom også andre problemer. Prytz hadde for alvor tatt opp arbeidet for en fredsslutning med Tyskland og gjenreisningen av en norsk hær. Dette ble flere og flere formående tyskere interessert i og gikk inn for, men det betydde avvikling av Reichskommissariatet og utvisning av Terboven fra Norge.

Han tok opp kampen mot denne plan med full styrke. Quislingregjeringen måtte knuses og en fredsavtale med Norge forhindres for enhver pris. Det ble en langvarig og bitter dragkamp. Hitler var tvilende, men egentlig stemt for tanken, og flere av hans nærmeste gikk inn for en fredsavtale. Lenge sto saken og vippt. Men Terboven hadde et godt argument, han viste til prestene som hadde nedlagt sine embeter og drev stor propaganda. De kunne få istand opprør, og hvor sto da Tyskland? Dette ble avgjørende, Terboven seiret. Hitler bestemte at spørsmålet om fredsavtale måtte utstå til krigen var slutt.

Høsten 1942 sto Terboven som seierherre og sikrere på sin stilling og makt i Norge enn noen gang før. Og han skulle snart få anledning til å utøve den makt nordmenn hadde hjulpet ham til.

Wehrmacht hadde fått vink om engelsk våpen-smugling til Majavatn på grensen til Nordland. Da saken skulle undersøkes gjentok episoden fra Telavåg seg. En ivrig sabotør begynte å skyte på tyskerne. Wehrmacht slo til med en gang. Det ble funnet store lager av innsmuglede våpen og sabotasjemateriell og mange ble arrestert.

Dette var noe for Reichskommissar Terboven. Helt uvitende for Quisling lyste han øyeblikkelig unntakstilstand i Trondheim, lot skyte ved standrett 24 mann som hadde vært med i våpen-smuglingen, fikk samlet i hast 10 kjente menn i Trondheim som gisler og lot dem skyte som sonoffer. Så satte han igang utrenskning og avsatte fra sine stillinger i Trondheim en lang rekke hederlige

(Forts. side 2)

Hvem er nazist?

AV KAI NORMANN



I USA er visse publikasjoner mestre i bets. Her er en prøve —

Hva er egentlig en «nazist»? I daglig sprogbruk er det blitt synonym for en mennesketype som egentlig hører hjemme i fengsler eller anstalter, en forbrytertype med sadistiske tendenser som kuliminerte i de mest opprørende ugierninger under siste verdenskrig. Tilhengere av et politisk system som bygger på fysisk og åndelig tvang, på brutal vold og terror! Det er nazister.

Hvor finner man «nazister»? Spør noen meg om jeg er nazist, da må jeg i overensstemmelse med sannheten

forferdet svare: «Nei, bevare meg vel! Jeg er ikke nazist, har aldri vært det og aldri blir jeg det heller.»

Spør du meg om jeg kan si deg hva nasjonalsosialisme er, da svarer jeg: «Det ligger i navnet. Det er sosialisme på nasjonal grunn, en velstandsstat som holder fast på våre nasjonale tradisjoner og vår nasjonale egenart. Den bryter ikke med tusenårig tradisjon, den bygger videre på det som fedrene la grunnvolden for. Den er sosialistisk fordi den har alle samfunns-

(Forts. side 2)



Det gikk ut over norsk eiendom og Terboven hilste alle slike terrortiltak fra de britiske agents side med tilfredshet. Det styrket hans posisjon vis a vis Quisling og hindret at han ble trukket tilbake



I november 1943 fikk Terboven en jøssingsendt anledning til å la studentene i Oslo arrestere og gjorde dermed et nytt trekk i kampen mot Quisling

Hvem er nazist?

(Forts. fra side 1.)

lags vel for øye. Den er nasjonal fordi den betrakter fedrelandskjærligheten som et positivt gode — i motsetning til tesen: arbeideren har intet fedreland.»

Efter denne definisjon håper jeg og tror jeg at vi er mange, mange nasjonale sosialister her i Norge idag — selv om vi ikke kaller oss nasjonalsosialister, ennsi nazister...

Adolf Hitler uttalte i sin tid at den tyske nasjonalsosialisme ikke var eksportvare. Den var utformet med de daværende tyske forhold for øye. I høyere grad enn en ideologi var nasjonalsosialismen et uttrykk for folkets iboende evne til fornyelse og vekst — dets dynamikk. Hvis den mistet evnen til fornyelse, tilpassning etter nye forhold, en ny utvikling, ville den tørre ut og bli en karrikatur av seg selv.

Nasjonalsosialismens bærende prinsipp var — kan vi si **er?** — folkets oppfostring og oppdragelse til et åndelig og legemlig sunt folk. Bort med alt som bryter ned og forkvakler! Vekk med griseriet! Frem i lyset med de positive byggende krefter, respekt for den autoritet som er verdig respekt, ærefrykt for det hellige! Slå ring om fedrelandet, din groplass, ditt hjem i gledens og i sorgens tid. Rust deg til å verne om de verdier du har arvet fra dine fedre. Og rust deg til å verge ditt land — med våpenmakt om det trenges. Bli et enig folk!

Lyder denne nasjonalsosialistiske ideologi uoriginal? Er dette — som kulturradikalerne vil kalle naivt chauvinistisk svada — virkelig det hele? Vi har hørt det til overmål 17. mai!

Det er grunnlaget for det hele. En nasjonens verden på sosialistisk grunn...

Når den **tyske** nasjonalisme fremsatte programpunkter som vakte opposisjon også i sympatisk innstilte tyskeres hjerter, er dette å beklage. Nasjonalsosialismen kom i miskreditt hos mange idealister som en mannfolkbrutal og hardkokt ideologi. Renselsen av folkelegemet fikk delvis karakter av en kald, kirurgisk operasjon, som skulle gjennomføres uansett hvordan det gikk den enkelte.

Her opponerte **Kirken** — iallfall deler av den. Ikke alltid med rette, ikke alltid med forståelse av en drastisk inngripens nødvendighet der hvor der var fare på ferde. Kristendommens etikk, dens respekt for ethvert menneskes verdighet måtte konfrontert med tysk nasjonalsosialismes i sannhet tysk grunn-

dige saneringsarbeide føre til en dyptgripende konflikt. —

Hva da med **norsk** nasjonalsosialisme — så langt man tør betegne NS-partiet som nasjonalsosialistisk? I vårt partiprogram fantes ingen elementer som burde kunne forarge Kirken. Et av våre programpunkter lød som bekjent:

Kristendommens grunnverdier vernes. Hvilke er disse grunnverdier? Selvsagt i første rekke respekten for mennesket, nestekjærligheten. Bjørnson har engang sagt: **Politikk er praktisk nestekjærlighet.** En av kristendommens bærende verdier er dens samfunnsforpliktende etikk, krystalisert i budet: **Hedre din far og din mor, på det at det må gå deg vel og du må lenge leve i landet.**

Quisling ble engang spurt om det ikke var **kristendommen** som skulle vernes, ikke bare dens etiske grunnverdier. «Jo, selvfølgelig!» svarte han.

Når **kirkekampen** i Norge brøt ut med geistlig salvesfull motivering må man undre seg over geistlighetsblindhet. Det truet ingen fare fra Quisling, derimot en dødelig fare fra radikale kretser og fra den marxistiske ideologi som Quisling kjempet mot. År etter år var kristendom og nasjonalfølelse blitt bekjempet som latterlig og skadelig overtro nettopp av de karer under hvis banner geistlighet og kirkefolk samlet seg.

Når den mest nasjonale av nordmenn, Vidkun Quisling ble stemplet som landsforræder og kristendomsfiende, ja som djevelen selv, da nådde forvirringen sitt høydepunkt. Da var Kirken blitt en blind veileder for blinde.

Slik ser vi det, vi som dere ynder å kalle «den harde kjerne.» Unnskyld oss! Her står vi, vi kan ikke annet, våre teser kunne gjerne være oppslått på kirkedøren. — Det tales og skrives meget i våre dager om økumenisk samarbeid og forståelse mellom de forskjellige kirker **for kristendommens skyld**, for at den må stå sterkere og få tilbake sin kraft, vekke respekt hos de avkristnede. Det ønskes en kristen dialog, hvor man taler med hverandre og viser respekt for hverandres standpunkter. Hva da med splittelsen mellom kristne NS folk og dem innen det norske kristenfolk som fremdeles betrakter oss som landsforrædere? For **noenlunde** å kunne godta oss (vi har jo «sviktet» dengang) forlanges det **anger** av oss.

Hva skal vi angre? At vi av fedrelandskjærlighet slo inn på en kurs som vi under

Christian Reffhaug in memorian

Christian **Reffhaug** ble tirsdag 11. april gravlagt på Strømsø kirkegård i Drammen under uvanlig stor deltagelse av slekt og venner som ville vise ham den siste ære. Det ble en vakker og minnerik høytidsstund, vel verdig avdøde. Han hadde i fullt monn de egenskaper man finner hos en **virkelig** god nordmann, egenskaper som ikke minst kom frem under okkupasjonen. Gikk han inn for en sak gjorde han det «fullt og helt og ikke stykkevis og delt». Ingen gikk da heller mer helhjertet i bresjen for Quisling og Nasjonal Samling enn Christian Reffhaug. For å sikre Norge en hederfull plass i et fritt og selvstendig Europa var intet offer for stort. Han hadde et uoppslitelig humør som ikke minst kom til sin rett da «rettsstaten» Norge i mai 1945 gikk under for fullt og norske borgere i titusentall ekspeditt ble anbragt bak piggråden. Hans kunstneriske interesser ga seg utslag i treskjærerarbeider som i dag er til pryd og glede i mange hjem.

Christian Reffhaug ble 70 år gammel, og vi lyser fred over hans minne.

Kampfeller

de daværende forhold mente var Norges redning?

Eller skal vi angre på at vi ved å gå mot strømmen utsatte oss selv og våre kjære for hat og forakt, angre at vi måtte bringe de største og smerteligste ofre, — noen bøtet med livet, titusener med tap av borgerlige rettigheter, ærestap, straffarbeid, økonomisk ruin, trakassier uten ende.

Det var den pris vi måtte betale for vår nasjonale holdning.

Angrer vi på dette? Jeg gjør det ikke!

Kan det være glemt at den gang NS fremstod som politisk parti skjedde det med bakgrunn i en truende verdenssituasjon, et opptrekken- de uvær som **Quisling** så tårne seg opp og hvis faretruende aspekter for **Norge** han gjorde oppmerksom på og advarte mot? Han ønsket en **samling** av det norske folk, slik at vi kunne stå sterkere og forberedte i farens stund. Han ønsket en fast og kompetent utenriksledelse, en regjering med myndighet og handlekraft, en skipper som kunne styre skuta i **storm**. Han ønsket et **fagstyre** her i Norge. Det måtte bli slutt på klassekampen og splittelsen. kampen om stemmekveget, tautrekningen. Regjeringen skulle sørge for at også arbeideren fikk sin rett. Rett

Hjelpen til Terboven -

(Forts. fra side 1.)

og pliktoppfyllende menn og kvinner.

Endelig hadde han makt til å vise hva en tysk okkupasjon egentlig var. Han sto på mak- tens tinder, og heretter kunne nordmennene vite hva de hadde i vente. I denne tid ble også en av hans aller skarpeste norske motstandere, Gullbrand Lunde, ryddet avveien i Romsdal.

Det kan være verd å huske at det ikke var Terbovens spesielle spion og håndt- lenger, kommunisten Henry Rinnan, som hadde varslet om den engelske våpensmugling, men derimot personer som i 1945 viste seg å være store patrioter, endog blant de største, og dermed kom inn i den tallrike flokk av nøy- aktig likeverdige storpatrioter, som kastet seg opp til ledere i menneskejekten på landsmenn.

Rinnan var bare et skattet medlem av kommunistenes innerste krets i Norge, og hans kontakter var med gode nordmenn over hele landet. Derfor kunne han bl. a. på Sørlandet beslaglegge etter-

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — **Kristne Venner** møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskaperlig samvær.
Møtetid kl. 19.30.

Vask, maling, tapetsering, mønstermaling

RIMELIG

1. KLASSES FAGMANN

— Telefon 26 55 30 —

og plikt til arbeid for enhver!

Det gikk ikke som Quisling ville. Hadde han fått råde ville vi ha stått forberedt i 1940, hver mann på sin post.

hvert de store sendinger fra England av sykdoms- og smittebaciller, tyfus og diffe- rit, som skulle forgifte alt folket i Oslo, Trondheim og noen andre byer. Han hadde også kontakt med John Lyngs kontor i Stockholm. Rinnan hadde aldri noe med NS å gjøre, bortsett fra at han spionerte på dem for Terboven.

Så snart Quisling fikk greie på massakren i Trøndelag kontaktet både han og hans ministre ledende tyskere i Norge. De var alle både forferdet og forbitret over det som hadde hendt og gjorde de iherdigste forestillinger til sine kontakter i Tyskland om å få stanset Terbovens herjinger. Forbitrelsen blandt de mange Norgesvenner i Tyskland var ikke mindre.

Men Terboven mente at han nå endelig hadde makten og frie hender til å sette iverk den okkupasjon han ønsket, og gjorde Trandum til sin faste standrettsplass. Han satte igang massearrestasjoner og deportasjon i stor stil. Dette skapte uro i landet, og da det i denne tid også forekom flere stygge sabotasje- handlinger av sabotører i engelsk tjeneste fikk han på- skudd til å gripe inn.

Han bestemte seg til en gang for alle å vise nordmennene at han og ingen andre var herre i landet og ikke å spøke med. Flere hundre mann rundt i landet ble nøyaktig plukket ut og skulle skytes som sonoffer for sabotasje og oppsetsighet, da skulle nok skrekken holde folket borte fra videre even- tyr. Hovedtyngden av de utplukkede var i Oslo-området, bare universitetsfolk og intellektuelle, men ingen prester, og Stavanger, Bergen og Ålesund skulle også få føle okkupantens pisk.

Heldigvis fantes det menn i Terbovens nærmeste krets som våget alt for å hindre redslene. Quisling fikk vite hva som foresto og tok hurtigst mulig telefonkontakt med Hitler, og det lykkedes ham i aller siste liten å få stanset blodbadet Terboven var iferd med å sette i verk. Annæus Schjødt hadde ikke fått anledning å være aktor i Quislingsaken i 1945 hvis ikke Quisling høsten 1942 hadde reddet advokaten fra en forsmedelig død.

Men anklagene mot Terboven fra Quisling og tyskere i Norge fikk følger. En dag i slutten av januar 1943 landet i dypeste hemmelighet et tysk selskap i Norge. Dagen etter ble det i et skarpt bevoktet og godt isolert hus satt rett med 5 kjente dom-

(Forts. side 6)

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Sannheten er seiglivet

I den beretning som styret forela årsmøtet i Forbundet for Sosial Oppreisning ble det bl. a. pekt på at striden omkring Hewinsboken har virket til å øke interessen for det arbeide Forbundet utfører. Både når det gjelder aktiv oppslutning og økonomisk støtte har en det siste år kunnet merke en stor og gledelig bedring.

Det kunne i denne forbindelse naturligvis sies meget om den skam det egentlig er dette at det måtte en utlending til for å vekke opp urettferdig dømte NS-folk til kamp for egen sak og egen oppreisning. Og den enda større skam det er at det fremdeles finnes slike urettferdig dømte som under allehånde påskudd overlater det til de mere ærekjære å bære byrdene alene. Det er imidlertid en annen side av saken vi vil peke på her.

Når vi tenker på den flom av skjellsord, det tøylesløse raseri, og den jernharde boikott som boken til Hewins har vært utsatt for, og så noterer oss resultatet i form ikke bare av øket oppslutning om Forbundets arbeide, men også av stor og øket interesse omkring disse spørsmål ute blant publikum — ikke minst blant ungdommen — så blir vi på ny minnet om sannheten i det gamle ord: Fals slår sin egen herre på hals.

Vi kan nemlig ikke tro annet enn at de aller fleste av storskrikerne i presse og fra talerstoler vet at det er en dårlig sak de forsvarer. Så det er ikke mere enn fortjent at de nu får demonstrert at mot sannheten kjemper selv rettsfornektere forgjeves. Vel kan de forhale sannhetens og rettens seir, de kan — som de også gjør — forsøke å velte fra seg uretten over på historien. For noe annet er det jo ikke det ligger i dette at de skyldige overlater saken til «historiens dom».

Men også historien kan komme til å bli en hard dommer over de personer som fremdeles eksponerer seg så sterkt i urettens tjeneste. Fortsatt teller manns ettermæle i dette land. Mange har alt gått i sin grav med et slett sådant. Det er knapt nødvendig for oss å nevne navn engang. For trass i alt har folk flest en fin nese for det som er bedervet.

Det tør være noen både blant politikerne, i pressen og andre steder som burde overveie dette påny i sitt lønnkammer. For derefter mens det ennå er tid å tre frem og bekjenne at de har handlet ille.

Adferdsmønster

I

De forskjellige dyrearter har hver sitt bestemte adferdsmønster. Mennesket er ingen unntagelse. Hakkelen, f. eks., gjelder såvel utenfor som innenfor hønsegården.

Mennesket har som kjent et bevisst og et ubevisst sjeleliv. I hvilken grad mennesket på dette punkt skiller seg ut fra de andre dyrearter, er det i denne forbindelse ikke grunn til å komme inn på.

Det bevisste sjeleliv er individuelt, det ubevisste sjeleliv er kollektivt. De utelukker derfor hinannen og kan ikke samtidig gjøre seg gjeldende.

II

«Tres faciunt collegium», sa man i det gamle Rom, dvs. tre mann utgjør en forsamling. Øker en forsamling til en folkemasse, blir det individuelle, ubevisste sjeleliv borte og massetoskeskap inntrer.

III

Man finner i denne egenkap hos mennesket forklaringen på at de forskjellige «retts» oppgjør opp gjennom historien følger samme mønster. Det er de samme mennesketyper, som alltid går igjen. En gang het de Pilatus og Kaifas. Under andre «retts»-

Karakteristisk

En får si at det er temmelig karakteristisk for den sinnssyke utenrikspolitikken USA står for — og som Norge også har lenket sin skjebne til gjennom NATO m. v. — det som den russiske emigrantforfatter Valerij Tarsis fortalte under sitt Oslobesøk nylig. Tarsis ble som kjent tatt i forvaring av sovjetmyndighetene i en sinnssykeanstalt etter å ha skrevet en bok med besk kritikk mot styret. Så ble han imidlertid sluppet løs etter en propagandastorm i den vestlige presse og avskippet til England. Sovjetstatsborgerskapet ble samtidig fratatt ham. Nu reiser han da rundt og taler det røde Roma midt imot. Den USA-underdanige norske NATO-pressen har vært svært forsiktig med å gjengi hva han sa under et intervju han ga Oslopressen, men MORGENBLADET avslører litt mere enn de andre. Vi siterer:

«— — hadde det ikke vært for ledende krefter i Amerika ville den annen russiske revolusjon ha brutt ut for en god tid siden. Kommunistregimet er forhatt av den menige mann i Russland, av intellektuelle og av hæren, ikke minst av de yngre offiserer. Men USA er idag åpenbart interessert i at Sovjetregimet bevares (slik Roosevelt også var det i sin tid da han utleverte hele Øst-Europa til det) — — — Hvis derfor den annen revolusjon ble satt igang under slike forhold som nu, risikerer man en lignende situasjon som under den ungarske revolusjon, da Vesten sviktet. Ja, russiske offiserer er sogar bekymret for at vestallierte tropper kunne komme til å støtte Sovjetregimet.»

Men i Norge, som i Vest-Europa ellers forstår en ingenting. Så å si den samlede presse sverger til USA og dets NATO — og de få unntagelser på kommunistfløyen forstår enda mindre og går mot NATO og USA skjont de jo rettelig burde være deres varmeste forsvarere!

Oppgjør kunne det være en Torquemada eller en Fouché, som primus motor. Ved alle anledninger opptrer også de «skriftkloke» og «folket». Det siste alltid med samme krigsrop.

IV

En agng var det Pilatus, som sviktet sin plikt, men Kaifas var primus motor. Han var bekymret for at folket kunne bli forført (sa han). Begge henviste på hver sin måte til historiens dom. Merkelig nok har denne rammet Pilatus langt sterkere enn

Vellykket årsmøte i FORBUNDET

Anders Hafskjold gjenvalgt som formann og Solveig Stang som nestformann

Årsmøte ble holdt i Forbundet for Sosial Oppreisning fredag 21. april i Restaurant Grotten, Oslo, Møtet som var meget godt besøkt og tallet deltagere fra mange kanter av landet ble ledet av formannen Anders Hafskjold, Lier.

Årsberetning og regnskap for forløpne år ble referert og godkjent. Det har vært en merkbar økning i interessen for Forbundets arbeid det siste år og det er å håpe at enda flere vil forstå betydningen av det arbeide som har vært utført opp gjennom årene og som utføres. Om ikke ved aktiv deltagelse i arbeidet, så burde man iallfall kunne vente at de dømte NS-folk som ikke anser seg rettmessig dømt gir økonomisk støtte til arbeidet.

Efter de foretatte valg består styret nu av: Anders Hafskjold, Lier formann, Solveig Stang, Oslo nestformann, Jac. Skylstad, Trondheim med varamann Trygve Engen, Nesna, Georg Stray, Kristiansand S. med varamann Anders Nyberg, Brekestø, Fridtjov Bakke, Skodje med varamann K. H. Robberstad, Stavanger, O. J. Lie, Vallset med varamann Thorleif Gran, Sande, Johan Myr-

dahl, Oslo med varamann Julie Klüver, Oslo, J. Engebretsen, Skien med varamann Johan Kase, Rygge, Hans S. Jacobsen, Oslo med varamann Olav Råstad, Vågåmo og Paul J. Ring, Lomen med varamann Per Mælen, Tynset.

Revisor er Alf Gleng, Oslo og valgkomité: Martin Kjeldaa, Oslo, Knut Sollid, Stavn i Hallingdal og I. L. Elieson, Kristiansand S.

Under møtet var det forskjellige redegjørelser, bl. a. av Hans S. Jacobsen på vegne av Store Bjørn forlag om utgivelsen av den norske utgaven av Hewinsboken og om nye planer fra forlagets side. Det er således gode muligheter for at det nu akn komme et samlet og bearbeidet utgave av prost A. E. Hedems skrifter. Han har utgitt ialt 5 mindre hefter, som nu er utsolgt og hensikten er altså å lage en samlet utgave utvidet med endel nytt stoff.

Det ble også fra styrets side redegjort nærmere for en henvendelse som er rettet til regjeringen gjennom statsminister Borten.

I tilknytning til møtet var det selskapeleg samvær.

*

Nok en bekreftelse -

Vi har tidligere omtalt hendelsene i Narvik i forbindelse med den tyske aksjon mot Norge 9. april 1940 og vi har nevnt vitneprov om at ledende angelsaksiske journalister med britiske i spissen allerede på forhånd hadde innfunnet seg i Narvik. De sa selv at de var kommet fordi det nu var her «noe ville hende». Og da kunne sikkerlig disse briter og franskmenn ikke ha annet i tankene enn den forestående vestallierte okkupasjon av Narvik.

I en bok av Theodor Broch, som kom på Gyldendals forlag i 1946 og som heter «Fjellene venter» omtales også dette, er vi blitt gjort oppmerksom på. Det heter i den-

Kaifas, som neppe blir nevnt. Han burde da ha et passende gravmele — for å følge tidens utslag av det menneskelige adferdsmønster.

Menneskene lærer ikke av historien, heter det. Selvfølgelig gjør de ikke det. De er ikke skapt slik.

Olaf Holm

ne bok bl.a. om hendelsene i Narvik i 1940:

«Etter en kinoforestilling den 8. april spiste Ellen (fruen) og jeg aftens på hotel Royal. I hotellets salong var det nesten bare utlendinger. Flere utenlandske journalister bodde på hotellet, to amerikanere og en kjent engelsk presseman. Han het Giles Romilly og var nevø av Churchill. Han hadde værelse i 4. etasje med telefon. Den var blitt flittig brukt — — —»

ORD FOR DAGEN — OG TIDEN

Av Carl Gustav Jung

... disse ikke-personlige krefter som bor i det ubevisste. Vi er lykkelig uvitende om disse krefter, fordi de aldri, eller iallfall nesten aldri kommer til syne i vår personlige handel og vandel under vanlige omstendigheter. Men når derimot mennesker flokker seg sammen og danner masse, da blir kollektivmenneskets krefter sluppet løs — dyr eller demoner som sover i hver enkelt inntil han blir en liten del av en masse. I massen synker mennesket ubevisst ned på et lavere moralsk og intellektuelt nivå, det nivå som alltid finnes under bevissthetens terskel.

FOR UNGDOMMEN

Red.: Hallvard M. Paasche

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring huset.



Fornyelsen

Med denne avdeling «For Ungdommen» bringer vi noe nytt inn i bladet. For også FOLK OG LAND og den sak det arbeider for trenger naturligvis som livet selv fornyelse. Det trenger ungdommen.

Men også ungdommen trenger et fritt forum hvor de mange, mange som ikke sverger til tidens og undergangens guder kan slippe til med et avvikende syn. Det er vårt håp og vår tro at denne ungdomsavdeling i FOLK OG LAND etter hvert kan bli et slikt frisinnets og ytringsfrihetens faste borg hvor nasjonal ungdom kan møtes til diskusjon om fremtidens veier.

Ikke minst håper vi at vi på denne måte også kan bidra til å samle det norske folk igjen. Men skal det kunne skje må først og fremst den historiske sannhet graves frem igjen fra ruinene.

Innenfor rammen av et sunt nasjonalt syn er vi rede til å gi spalteplass for innlegg fra ungdom som ønsker å fremme sannhet og rett, selvom det dreier seg om avvikende meninger både om det ene og det annet.

Fortell venner og kamerater om FOLK OG LAND og dets ungdomsavdeling og arbeid med på å gjøre avdelingen til det vi har ment med den: et fritt forum for partiubunden nasjonal ungdom som vil tenke selv.

Vi tar gjerne mot innlegg og vi vil også medvirke til at studerende ungdom på henvendelse hit får bladet tilsendt for halv pris. Det selges ellers en rekke steder i løssalg. Vår adresse er: FOLK OG LANDS UNGDOMSAVDELING, Boks 3214, Oslo 4.

Strid om pавens skjegg

Når man leser de forskjellige sprogorganisasjoners tidsskrifter, det være seg riksmålsbevegelsens avis FRISPROG eller APROPOS, organ for Studentmållaget i Oslo, så er det ett som straks slår en. Begge aviser strider om sprogformen i lærebøker for landets skoler og om skriftsproget i sin alminnelighet.

For å sitere FRISPROG nr. 7 — 1967, står det i en artikkel på første side angående et brev fra 69 elever ved Kongensgate Ungdomsskole i Kristiansand: «Det er sprog-tvungen i skolen, sproget i skolebøkene og —».

Men er dette det essensielle?

For å konsentrere seg om lærebøker i skolen, som barn og ungdom leser med større eller mindre glød, er det da ikke viktigere at ungdommen får f. eks. historien fremstilt på en objektiv måte, enn å krangle om man skal bruke bokmål eller nynorsk som undervisningssprog? Jeg tenker i første rekke på vår nyere tids historie, før og etter siste verdenskrig.

Det måtte være en viktig oppgave for historikere og pedagoger å rydde opp i dagens lærebøker og skrive sannheten om annen verdenskrig — ikke å fremstille historien slik som det passer «seierherrene» best.

Siden krigens dager har lærebøkene vært proppet med hets mot tyskerne og mot vårt eget NS. Det er ikke grenser for hvor brutale tyskerne var i sitt uprovoserte angrep på det nøytrale og fredelskende Norge. Dette er en i høyeste grad uriktig og forenklet

fremstilling av nevnte periode av vår nyeste historie.

Det er ikke så mange år siden jeg selv var elev i den høyere skole, og kunne ved selvsyn være vitne til denne uriktige fremstilling. Jeg var utallige ganger i opposisjon til historielæreren, fordi jeg var uenig i den statsautoriserte fagboks syn på påpekte uriktighetene i denne. Det må til lærernes fordel anføres at han måtte vedgå at historiebokens fremstilling delvis var feilaktig. En fjær i hatten for meg og det syn jeg deler med så mange andre.

Paa

Verden går fremover

Det lykkedes i sin tid all verdens gode demokrater under ledelse av USA å ta knekken på den fordervelige oppdragelse Hitler-ungdommen fikk i det rike som ble knust. Og godt var nok det, for nu har verden fått en ungdom den kan rope hurra for.

Vi skal ikke her skrive om sex og narkotika, negermusikk og urenslighet. Alt dette skriker jo folk i øynene hver eneste dag. Vi skal i all enkelhet gjengi et telegram norsk presse har bragt fra New York:

«Tenåringer og husmødre brygger for tiden problemer for amerikanske øl-bryggerier. Salget har gått ned og bryggeriene er redde for at etterkrigstidens ungdom vokser opp og hopper fra brus- og coca-stadiet til Scotch (whisky) uten å gå veien om øl.»

Norske patrioter av forskjellig kulør

Nå har sannelig «de gode» — alle de som lever på «at far min kunne gjer det store han hev gjort —» — røket i slagsmål om hin berømmelige dag i Norges historie: 9. april 1940. Og den vensterradikale fløy som sjokker rundt i gamle Mot Dag-sko, for å bruke et uttrykk av Hewins, er naturligvis forrest på skansen under fanen til det Studentsamfundet de har erobret. På den annen fløy deltok den evigunge Anders Lange med stor bravur og slagferdighet. At Universitetets rektor lånte ut Universitetsplassen til vensterradikale demonstrasjoner er naturligvis i stilen, at andre professorer protesterer på USA's vegne og at Ustvedtfløyen støttet opp så godt den kunne var også i stilen.

Heller ikke forbauset det at de (Forts. side 6)

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armeneren Jerwand Dshanian.

NYTTÅRSTREET

Det er meget som må ordnes innen man kan sette seg til bords nyttårsaften. Blant annet gjelder det å skaffe tilveie et tre, noe som ikke er lett i sovjetbyene hvor etter-spørselen etter nyttårstreet er betydelig større enn tilbudene. Som regel begynner salget den 20. desember i de statseide utsalgene. Grantrær kan man undertiden få kjøpt på Kolkhosmarkedet, og initiativrike «private» oppkjøpere forstår å skaffe seg et lager i håp om at konjunkturerne er gode, omenn midlertidige. Nyttårsaften pynter man så treet og innenfor familiens snevrere krets arrangerer man sang og leker for barna i huset. Fader Frost kommer så på besøk og deler ut gaver til de mindreårige med en bønn om at de må være lydige året rundt. Det er skikk og bruk å gi barna nyttårgaver, som regel bestående av godter, frukt eller leketøy. Slike ferdiglagede gaver kan man få kjøpt i butikkene for noen få kroner stykket.

Også i Armenia, i næsten hvert eneste hus, har man tent på nyttårstreet, som er pyntet med en mengde fargeglitrende lekelys og bilder. Fra 1. til 10. januar får barna fri fra skolen og har i denne tid en festlig ferietid med avvekslende gang rundt nyttårstreet. Til tradisjonen hører der den dag i dag at man under de første nyttårsdagene iverksetter større nyttårsfester, musikalske tilstelninger og folkedansoppvisninger. I alle skoler, barnehager, klubber, teatre, bedrifter fra 1. til 10. januar foregår så de høytidelige nyttårsfester hvor tusener av barn får gavepakker med frukt, søtsaker og kaker. I høyskoler, tekniske institutter, fabrikker og lignende har man en tilsvarende festtid, hvorunder man gjenopptar gamle armenske leker, synger folkeviser og morer seg.

INGEN TØRRE STRUPER

Når barna har mottatt sine nyttårgaver går man igang med å dekke festbordet. Det er ganske alminnelig at flere familier, for det meste slektninger, samles til et felles festmåltid og derunder et felles beger armensk arak. Ingen strupe må være tørr når det gamle år rinner ut. Rettene kan være ganske varierte, man har gås, kalkun, skinke, pølse, saltet fisk, forskjellige slags salater, særlig nyttårspostei som bare tilberedes denne dag.

En halvtime eller så før klokken slår tolv drikkes det gamle år ut. Og når det siste slag fra Vår Frelses Kirkes tårn i Kreml har tonet ut, tømmer man et glass champagne. Dermed innledes selve festen som først slutter i de små timer når bugnende fat og flasker er tømte.

I Armenia har festen en særlig festivitas ved at den fortsetter til morgensolen lyser inn og så fortsettes ute i det fri. Her blir det som oftest servert den høyt skattede: Horovatz — griljerte kjøttstykker, hvortil drikkes vin eller konjakk. Man har tatt opp de gamle armenske skikkene fra før revolusjonen med sang og folkedans utført av de temperamentsfulle deltagere i festen, som overbyr hverandre i utførelsen av sine ferdigheter. Nyttårsdagen er i Sovjet alminnelig hviledag, men 2. januar går sovjetborgeren noe trett av alle festlighetene til sin dont ved maskiner, kolkhostraktorer og skrivebord.

TSYKERNE DANSET MED ARMENSK GLØD

Den tyske overkommando gjorde alt den maktet for at vi krigsfanger skulle kunne delta i nyttårsfeiringen på samme måte som i julen. Den tidligere nevnte tyske baker ble pånytt sendt over til oss på skolen for å bake kaker etter tysk oppskrift. Og vår (Forts. side 8)

ORIENTERING

KRIMINALITET OG SAMFUNN

ANLEGGET FOR DEAR. Kriminalitet i Abta-Land, riksdagstale
Aule og riksdagstale Løve.

Jens Bjørnboe om de ansvarlige, Nils Christie om kriminalitet og
samfunn, Georg Johannessen om å sette i fengsel, Halge Høgenup
om Ingvar Bergman, Konrad Nordahl om norsk fagbevegelse,
David Horowitz om USA og den tredje verden.

Det er naturligvis i DAGBLADET vi finner denne annonsen fra ORIENTERING.

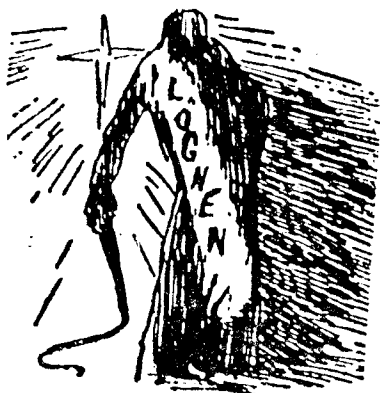
Det vi vil spørre om er om det er anledning til å melde seg som vitner for aktoratet?

STOPP
TERRORBOMBINGEN!

Det Norske Studentsamfund
AKTIVISER: Det Norske Studentersamfund for Vietnam

KNUT SOLLID:

MENNESKEJAKTEN



Her er også en som stadig er på jakt

Det var landbruksdirektør O. T. Bjanes, denne hedersmann, som karakteriserte «retts»oppjøret på denne måte. Jakten har nu pågått i 22 år og fremdeles går losen frisk.

En av de ivrigste jegere er Sverre Løberg. Han synes aldri å bli trett av å ferdes i terrenget for å oppspore «overlevende». — «Vi skal ikke spare dem», sier han. Han opptrådte forleden i T.V. også. Han hater systemer som gjør bruk av vold, kunngjorde han. Konsekvensen av dette syn må bli at han må hate omtrent alle stats-systemer i verden. Norge inklusive. Her bruktes jo vold i en lang årrekke etter krigen og alle vet hvordan det fremdeles står til rundt om i verden. Hva? Er det ikke blitt bra nu når Hitler og Quisling og alt deres er utryddet? Ingen «nazister» gjør bråk mere! Det var jo likvideringen av disse to og alt de sto for, som var krigens mål, sies det. Og alle andre skulle jo være så bra mennesker. Og enda er det like galt i verden, ja, kanskje verre. Det er ikke til å forstå.

Men hva med Løberg selv, med hans liv og lære? Han vil vel aldri gjøre bruk av vold og har vel aldri gjort det? Foran meg på skrivebordet ligger det en liste over stortingsmenn som i 1948 stemte mot opphevelse av loven om dødsstraff. På listen ser jeg Løbergs navn. Etter at maktthaverne hadde henrettet folk, så å si på løpende bånd, i tre år, ville altså Løberg at den blodige geskjeft skulle fortsettes! Det er ikke rart at han nu på sine aldrende dager får vanskeligheter med søvnen, i de stille nattetimer, ved å lese Hewins bok.

I T. V. ble også noen ungdommer gitt anledning til å uttale seg om forholdene under og etter krigen. En av dem beklaget seg over at historien bare ble fremstilt fra én side. Han kalte det ensidig heltedyrkelse.

Vi «landssvikere» har, etter fattig leilighet, forsøkt å orientere folk om hvordan alt

egentlig hang sammen, forsøkt å rette på den grandiose historieforfalskning som har vært drevet her i landet siden 1945. Til og med i skolens lærebøker serveres den groveste løgn. I dette vårt opplysningsarbeide har vi fått god hjelp av mange såkalte gode nordmenn. Disse har stort sett fått gå fri for sjikane i den anledning. Men når vi eller neutrale utlendinger har fått inn slike «fulltreffere» at de ikke har kunnet bli tiet ihjel, da har det reist seg et alarmvræl, et ramaskrik, et forargelsens hyl, et indignasjonsbrøl som om fanden selv var løs, for å sitere Alf Larsen i en annen forbindelse.

Hvorfor dette hysteri? Det må ligge noe annet under her. Er det den dårlige samvittighet som banker på døren? Og denne stadig stigende hets? Er det forbryteren som kretser om åstedet?

Herr Løberg mener at vi som kjempet for at sannheten skal komme frem (vi blir kaldt den hårde kjerne og beskyldt for å være «nynazister»), at vi ser med håp frem til at den angivelige nynazisme skal vokse seg sterk i Tyskland. Langt derifra! Vi som sluttet opp om Quisling under okkupasjonen har ikke noe godt å vente fra den kant. Ikke minst ved å lese Hewins' bok får vi til evidens dokumentert hvordan tyskerne motarbeidet oss, desverre endog med en viss hjelp fra såkalte «gode nordmenn».

Alf Larsen kaller sosialister og kommunister for «ærkelandssvikere». Det er ikke mindre enn grotesk at representanter for disse partier, disse «geværbrekkerpartier» som brakte oss tyskerne på halsen og 5 års pine og plage, at disse nu utroper seg til å være de virkelig nasjonale og går foran i forfølgelsen av tidligere N.S.-medlemmer. De mener seg ovenikjøpet å ha noe å kreve av oss, noe til gode, en innbilt rett til hev.



Sammen med «nazistene» nr. 1»

O. K.:

Berggrav mot Quisling

Et 25-års minne



Christopher Skald i AFTENPOSTEN er utrettelig også når det gjelder å besynge den berggravske læreraksjonen

I sin bok «Front — fangenskap — flukt» forteller Berggrav at det var han som startet den store norske preste- og læreraksjon mot Quisling og hans stilling som minister-president i Norge i 1942. På side 14 skriver han:

«Den 5. februar ble «minister-presidentens» nye «lov» om tvungen ungdomstjeneste offentliggjort. Barn fra 9-årsalderen og oppover skulle tvangsoppdras i NS-«livssyn». Da bad jeg legene om å skrive seg ut straks. Denne «loven» måtte vi ikke bare protestere mot vi måtte også prøve å få mobilisert foreldrene.»

«Da vi i «Kristent Samråd» (Se «Da kampen kom» side 101 ff.) hadde fått utarbeidet tekst til en protest, sendte jeg den med kurerer til de andre biskopene og bad om svar telegrafisk.»

På side 16 skriver han: «Det begynte altså å bli en bunke med dokumenter nå.» «Vi

De stiller saken på hodet. Sannheten er at det er disse folk som burde føle behov for å få tilgivelse for den ulykke de bragte over folk og land. Det er disse som nu snart burde bekvemme seg til å be om tilgivelse for at de har straffet og plaget oss nu i 22 år.

Jeg må tilslutt minnes hva redaktør Aadahl skriver i sin bok «Skumring over Makrelbekken»:

«Men 5 år etter kunne man konstatere at det samme parti som besørget undergangen reiste seg i askehaugen, dette parti som moralsk og saklig var slått til jorden, at det freidig reiste seg igjen på sine egne ruiner».

Knut Sollid

drev i disse dagene med å sten-silere papirer oppe i bispegårdens stuer.»

På side 17 står det: «Denne dokumentasjon var gjort med sikte på foreldrene, men også på lærerne i våre skoler. Det var åpenbart at det var lærerne i landet som nå fikk største tårn.»

I sin bok «Da kampen kom», side 104 skriver Berggrav:

«Gjennom prestene var det mulig også å nå lærerne, for i denne tid søkte man sammen og sto hverandre bi.»

Og på side 116 skriver han: «Da vi måtte begynne med kurerer, hadde vi kurersentral. Lærerne og legene og Universitetet hadde vi tetttest kontakt med.»

På side 9 i samme bok skriver han:

«Folk flest blir i lengden svake og trette av stadig om igjen å skulle si bare nei og atter nei». «Lærerne hadde innhold nok til et ja — de kunne stille seg på

sitt lærerkall og påberope seg sin samvittighet. (Det kom til å bli første gang at samvittigheten trådte frem «offisielt»). Med en lapp av dette innhold dro Bergersen til Kåre Norum. Og nå kommer det festlige: Samme natt avgikk 8 000 personlig adresserte brev til folkeskolens lærere med opplysninger om affæren og med appell til kollegialt samhold om den av organisasjonskretser utarbeidede erklæring.»

Biskop Berggrav forteller altså her at det er han som har funnet på at lærerne skulle bruke samvittigheten som påskudd i kampen mot Quisling, og at overlærer Bergersen og lærer Kåre Norum var hans hjelpesmenn i dette. Kan man tenke seg at en biskop vil nedlate seg til å bruke menneskets fineste og helligste gave — samvittigheten — som påskudd i en skitten politisk kamp! Det er så forstemmende at hvis den norske kirke ikke tar opp tilfellet Berggrav til vurdering, så vil kirken selv få store og varige skader.

Kåre Norum følger Berggravs parole med nidkjærhet. I den såkalte Wilhelmsen-saken som er utgitt i en bok av rektor Hans Lødrup under tittelen «Læreraksjonens sanne bakgrunn», side 101 står et referat fra Kåre Norums vitneprov for Høyesterett 20. mars 1948. Norum sier her: «Da så loven om Lærersambandet ble offentliggjort holdt en et møte hvor vitnet hadde med seg et utkast til protest mot medlemskap i Lærersambandet.» «Vitnets oppfatning på denne tid var at man måtte protestere mot lærersambandet uten hensyn til den uttalelse som var kommet fra Sæther i Norsk Skoleblad nr. 7 og hvor han hadde satt Lærersambandet og Ungdomstjenesten i forbindelse med hverandre» (Se også FRITT FOLK 9. februar 1942).

(Forts. side 7)



Lærere i arbeid på Kirkenes. Dette er gartnergjengen. De ser igrunden ikke ut til å ha det så aller verst — iallfall fra vårt synspunkt som har måttet gjennomgå adskillig verre ting

For ungdommen —

Hjelpen til Terboven -

(Forts. fra side 4.)

høyst patriotiske motdemonstranter viste sin norskdom ved å svinge amerikanske flagg. Begrepene har jo vært noe forvirret siden verdenskrigens dager. De gamle helteveteraner utga under ordrik ledelse av AFTENPOSTENs helteposdikter Christophersen sin ærbødige hyldest for Rooseveltbautaen på Skansen. Norskdommen overvelder en!

Ellers må jo en norsk ungdom av idag som ikke har fått riktig tak på de subtile definisjoner av norskdom og patriotisme bli noe i villrede når:

De venstreradikale hevder at sørvietnamerne er å oppfatte som «quislinger» og amerikanerne som tyskere.

Høyrepatriotene hevder at Vietnamkong er å oppfatte som «quislinger» og nordvietnameserne som tyskere.

Kan hele verden ha utviklet seg til å bli «quislinger»?

Jeg har ikke meget tilovers for amerikansk terrorbombing, men skulle det ikke være verre ting enn det som skjer idag en burde demonstrere mot og kreve straff for?

Hva med utraderingen av tysk sivilbefolkning, bl. a. i Dresden utført av amerikanere sammen med britene?

Hva med den eneste bruk som hittil er gjort av atombomber i denne onde verden: amerikanernes angrep på det Japan som i realiteten alt hadde kapitulert (for å få prøvet bomben på «Untermenschen»?)

Her burde Heradstveitene både i og utenfor Studentersamfundet ha rikelig stoff til demonstrasjoner fremover, og da sammen med alle heltedyrkerne på den annen fløy.

E.N.

Efterligning av Nürnbergdomstolen med tidl. SS-Oberscharführer som dommer

Slik lyder en overskrift på første side av MINERVA nr. 5 1967, organ for Den Konservative Studenterforening i Oslo.

Artiklen behandler den planlagte krigsforbryterprosess mot i første rekke president Johnson og andre ledende amerikanere for krigføringen i Vietnam. Denne rettergang er planlagt av herrene Russell og Sartre, sistnevnte erklært kommunist.

La meg med det samme gjøre oppmerksom på at jeg langt fra er enig med nevnte filosofer i deres fremgangsmåte i dette tilfelle. Denne domstol er jo like inhabil og ukompetent til å dømme sine politiske motstandere som deres forbilde i Nürnberg i 1945.

På den annen side kan man være så ondskapsfull at man ønsker seierherrene i siste krig vel bekomme med sin

egen justis fra etterkrigstiden.

På det tidspunkt var det intet studentblad, eller noen andre tidsskrifter for den del, som tok til motmæle og forsøkte å rettferdiggjøre tiltalte handlinger. Da ble dødsdommer avsagt en gros, både i Tyskland og Norge.

Sitat fra artiklen: «Alle dommerne har på forhånd gitt uttrykk for at de vil komme sammen for «å dømme amerikanerne». Var det noe annet som var hensikten i Nürnberg? Men der kunne påtalemyndigheten iverksette dommen, hvilket ikke er tilfelle i planlagte sak. Dette er et vesentlig aber.

Vår ellers så rettsbevisste ungdom, som ynder å blande seg opp i saker som ikke vedkommer dem, kunne heller konsentrere sin iver om de ugjerninger som ble begått i rettferdighetens navn i sitt eget land. Da i første rekke det såkalte «rettsoppgjøret» i 1945.

Hvor lenge skal vårt folk bære denne skamplott? En revisjon må komme hvis ikke hele vårt rettsvesen skal ha overlevet seg selv!

d.

Quisling - profet uten ære

All verdens vanskeligheter ble mobilisert fra myndighetenes og pressens side for om mulig å hindre at den i titlen nevnte bok kom i norsk oversettelse. Men, heldigvis lykkedes det ikke, til stor forargelse for alle dem som dermed kom i et mindre flatterende lys — og det var mange.

Ære være forlaget Store Børn og alle dem som hjalp til med å utgi denne dokumentariske bok på norsk, slik at den ble tilgjengelig også for folk uten spesielle sprogkunnskaper.

Det har vært utgitt en lang rekke bøker og skrifter om mannen hvis navn har blitt et internasjonalt begrep, men felles for alle er den ensidighet i fremstillingen som har preget dem. Forfatterne har forsøkt etter beste evne å sverte denne mann så godt de kunne, for å dekke over egne feil og misgjerninger, og for å skape en glorie om seg selv.

Det har ikke vært særlig vanskelig å gjennomskue disse historieforfalskere for folk med innsikt og evne til objektiv vurdering, men dessverre er denne gruppe i desidert mindretall i dette tilfelle. Storparten av Norges befolkning har tatt åpenlyse løgner

for god fisk og jattet med flertallet.

Denne slagside kan nå rettes på ved den norske utgaven av Ralph Hewins' store verk «Quisling — profet uten ære». Kanskje kan hele det norske folk etterhvert få øynene opp for den store urett som ble begått mot en av nasjonens største sønner og den bevegelse han ledet i onde og gode dager.

Han, hvis store oppgave det ble å overta konkursboet etter rømlingene som hadde styrt landet ut i den største ulykke et folk kan vederfares. Han, som påtok seg å redde det som reddes kunne da vi var i største fare. Han, som ville redde sitt folk, gi det størst mulig frihet under åket og oppnå de størst mulige fordeler for sitt folk. Han, som ville være en reddende engel i farens stund, ble bakvasket på det groveste og til slutt drept for sin fedrelandskjærlighet.

Det er mitt inderligste ønske at flest mulig leser denne bok og gjør sitt til for at urettferdighetene kan bli gjort gode igjen så langt det lar seg gjøre.

Foran nevnte bok skulle være obligatorisk lesning i alle høyere skoler, slik at ungdommen kunne få et objektivt syn på kanskje det mørkeste avsnitt i vår historie.

H.M.P.

Gymnasiast skriver i Arbeiderbladet

Om «Helter og profeter uten ære»

I ARBEIDERBLADETS spalte «Meninger om mangt» henter vi dette innlegg, som vi håper er uttrykk for våkende forståelse hos riktig mange unge idag:

Norge — det er et heltenes land! Et blikk i bøker, blad og aviser forteller oss dette. Jeg tenker på alle nordmenn som opptrådte på en fornuftig måte under krigen.

De som reddet oss fra «nazihelvetet». Alle som rømte til England og sendte modige ordre til tapre nordmenn hjemme. De som ble hyllet som landets redningsmenn — og som hjalp oss ut av de «harde» førtiåra.

Slik får vi presentert den 2. verdenskrig. De som kjempet på «gal» side er fortsatt utstøtt av samfunnet, brennmerket og hatet. Hvorfor? Fordi demokratiet er slik. «Flertallet» bestemmer hva alle skal tro og mene — den som ikke følger ordre blir også utstøtt og foraktet. De som var med i krigen, som «helter», bestemmer selvfølgelig hva vi unge skal mene og tro om disse tingene. Og mange

(Forts. fra side 2)

mere og 2 høyere offiserer, og Reichskommissar Terboven ble bedt om å redegjøre for sine handlinger i forbindelse med våpensmuglingen ved Majavatn.

Med tysk grundighet ble Majavatndramaet rullet opp i detaljer, og i et to dagers rettsmøte ble det kjempet hårdt i angrep og forsvar. Terboven måtte tåle den tortur at den skarpeste og viktigste anklage kom fra en av hans egne undergivne i Gestapo.

Dommen som falt var enstemmig i alle hovedpunkter og helt knusende for Terboven. I korthet kan den sammenfattes til den skarpeste fordømmelse av gisselskytingen og likeså avsettelsen av de mange sivile personer fra sine stillinger i Trondheim. Fordømmelsen av standretten var også enstemmig, men der tok 2 det forbehold at standrett mot de tre hovedpersoner i våpensmuglingen var tilstedelig, men ikke for dem som for betaling var leiet til arbeidet eller var kommandert til det. Konklusjonen i dommen var, at Terboven hadde svertet Tysklands ære og skadet rikets interesser, særlig det gode forhold som det var ønskelig å ha med Norge.

Bare de blodige sluttkamper om Stalingrad og den hektiske situasjon det skapte akkurat i disse dager reddet Terboven fra en øyeblikkelig hårdere dom i Berlin. Krigslykken som vendte seg ga ham en tidsfrist, og så kom hjelpen fra gode nordmenn atter til unnsetning. Sammenhengen var denne:

Ved bøndenes energiske innsats sammen med en god åring og en fornuftig rasjonering var Norge i 1942 praktisk talt selvberget med mat. Men krigen fortsatte ute i verden og det kunne bli vanskelig å skaffe mat i tiden fremover. Det var den norske jord å lite på, men bøndene klaget over lite arbeidshjelp på gårdene fordi så mange foretrakk godt betalt arbeide hos tyskerne.

unge følger dessverre de voksne i dette.

De hater «forræderne» — og «forræderne» skal hates til evig tid. Husk nå, kommende 17. mai — gråt noen tårer for våre levende «helter» og hat alle som sto på gal side under okkupasjonen! Glem at også de hadde sine idealer, at også de trodde på noe.

De var slett ikke slike mennesker som en blir innprentet på skolen. De var nesten alle profeter uten ære.

ARVID TØNNESEN,
gymnasiast

For å avhjelpe dette og best mulig sikre matforsyningen til folket og vedhogsten for å skaffe brensel til folket i byene, kom Quislingregjeringen i februar med loven om arbeidstjeneste. Ungdommen skulle organiseres til noen måneders arbeide for landets selvberging.

Dette kom helt påtvert for de engelske agenter i Norge som hadde pålegg om å lage kaos i landet og på alle vis skade og ødelegge matforsyningen og selvbergingen for folket slik at det ble hunger, elendighet og uro.

Dermed sattes igang en voldsom agitasjon mot arbeidstjenesten gjennom ryktesentralene og ellers. Det ble fortalt at det var en tvangsutskrivning av norsk ungdom til nazifisering og tysk krigsinnsats, og det var ingen ende på de redsler propagandaen utmalte. Folket måtte bare sabotere arbeidstjenesten på alle vis, nekte eller aller helst rømme, og de som støttet den skulle huskes.

Løgnpropagandaen kom som en gave fra oven for Terboven. Fra første stund forsømt han ingen anledning til å la folket tro at arbeidstjenesten var et tysk påbud og puslet dermed stadig til hetsen mot Quisling.

Det manglet heller ikke på provokatører og opportuniste med NS merke som med sine meritter spilte gode kort i hendene på Terboven og hans hjelpere.

Dessuten fantes det både entreprenører, fabrikkere, handlende, skogeiere, bønder og fiskere som mislikte at de ble bremsset av norske myndigheter i sine ivrige tjenester og leveranser til tyskerne. Det var tapt fortjeneste for dem når norsk lov måtte følges og norske interesser tilgodesees. Her gjaldt det bare om å tjene penger, intet annet. Hvem ville miste den gode fortjeneste tyskerne ga?

Den stigende hets i Norge sammen med de alvorlige tilbakeslag på fronten medførte at Terboven kunne melde om uro og fare og fikk fortsette som Reichskommissar inntil videre for å skaffe ro i Norge da han best kjente forholdene. Han hadde atter seiret, men holdt seg av forståelige grunner mest mulig tilbake trukket og ubemerket en tid fremover. Men han kom igjen.

Universitetet hadde i lang tid vært en torn i øyet på ham, og gang på gang hadde han forsøkt å ramme det med arrestasjoner og på annen måte, men stadig blitt bremsset eller hindret i dette av Quislingregjeringen og særlig av minister Skancke.

Berggrav mot Quisling —

(Forts. fra side 5.)

Jeg siterer i denne forbindelse Sæthers uttalelse:

«Vi er ikke lenger bare en samling enkeltmennesker, men ledd i et større fellesskap. Vi ser det samme når det gjelder for eksempel ungdomsorganisasjonen NSUF, som lærerne forøvrig kommer til å stå i meget nær kontakt med.»

Berggrav hadde altså bestemt at det skulle protesteres mot Quislings lovgivningsrett og hans lover. Og Norum mente at det skulle protesteres mot Quislings lov om Norges Lærersamband selv om landslederen ikke hadde uttalt seg. Berggrav hadde bestemt at protestantene skulle «stille seg på sitt lærerkall og påberope seg sin samvittighet» og Norums formular til protest er bygget på Berggravs råd.

Jeg siterer protestens ordlyd etter Hoprekstads bok «Frå Lærarstriden», side 33:

«Jeg finner ikke å kunne medvirke til en oppdragelse av Norges ungdom etter de linjer som er satt opp for NSUF's ungdomstjeneste, da dette strider mot min samvittighet. Da et medlemskap i Norges Lærersamband etter landslederens uttalelse bl. a. pålegger meg forpliktelser til å medvirke til en slik oppdragelse, og det dessuten stiller andre krav som strider mot mine tilsetningsvilkår, finner jeg å burde meddele at jeg ikke kan betraktes som medlem av Norges Lærersamband.»

Men seinhøstes 1943 kom den anledning han ønsket. Hjemmefrontkaren Brun og hans gjeng bestemte seg for å gjøre det storverk å brenne Universitetet, og satte med det formål ild på Aulaen. Brannen ble heldigvis slokket i tide, men Terboven grep øyeblikkelig anledningen, stengte Universitetet og arresterte 1250 studenter. Dem ville han sende til østfronten og sette inn i kampen mot partisanene, og sikret seg støtte for denne plan i Berlin.

Skancke og Adolf Hoel tok øyeblikkelig affære for å hindre dette, protesterte skarpt og mobiliserte all den hjelp de kunne få av formående tyskere både i Norge og Tyskland, og greidde til slutt etter en nesten overmenneskelig kamp å stanse Terbovens planer. Halvparten av studentene måtte settes på frifot, og resten ble sendt til en egen leir i Tyskland hvor de endog delvis kunne fortsette sine studier.

Terboven var atter slått og var rasende, men kom enda en gang igjen.

X.

Leseren kan nu selv sammenligne protesten med landslederens uttalelse og Berggravs råd om å påberope seg sin samvittighet og sitt lærerkall.

Læreraksjonen fremstilles idag i skrift, tale og Fjernsyn som en spontan bevegelse reist av ulykkelige lærere som landslederen i Norges Lærersamband hadde villet tvinge til å undervise i selve djevlens egen organisasjon, mot lærernes såre samvittighet.

Berggrav bekjenner imidlertid selv at læreraksjonen var startet av ham i en personlig kamp mot Quisling. Dette visste vi fra før, men det er alltid godt når vedkommende bekjenner og tilstår.

Landslederens uttalelse var altså et påskudd for Berggrav, et ledd i den psykologiske krigføring og et middel til å tvinge ulykkelige lærere inn i striden som Berggravs leiesoldater.

Neppe 1 pst. av dem som protesterte mot NSUF kjente organisasjonens retningslinjer. I Nasjonal Samlings program står det under avsnittet «Skole og åndsliv», pkt. 22: «Kristendommens grunnverdier vernes.» En av kristendommens grunnverdier var den kristne moral. NSUF oppdro en moralsk ungdom. Man lærte ikke å lese pornografi, eller bruke narkotika i NSUF.

I § 1 i loven om ungdomstjenesten står det:

«Enhver norsk gutt og jente skal for sin nasjonale oppdragelses skyld og for å tjene sitt folk og fedreland tjenestegjøre i Nasjonal Samlings Ungdomsfylking.»

NSUF's retningslinjer var altså: 1. Den kristne moral. 2. Den nasjonale tanke.

I gamle dager het det at: 1. Biblen (den kristne moral) og 2. Grunnloven (den nasjonale tanke) var det norske kop Berggrav parole om å folks øyestener. I 1942 ga bisrive disse øyestener ut.

Det skal sies til lærernes ros at de ikke frivillig fulgte Berggravs ordre.

Overlærer Eide, som var Norges Lærerslags formann, var ikke med på det. (Se Eides politiforklaring i saken mot Lærersambandets landsleder. Domsarkivet). Den høyere skoles tillitsmann, rektor Lødrup var ikke med på det (Se hans bok). Den overveien- de del av lærerne var mot det. Et betydelig antall lærere gikk opp på landslederens kontor og fortalte at de var nødt til å protestere fordi de var truet med å bli dømt for landssvik og miste sine stil-

linger når tyskerne om ikke lenge tapte krigen.

Efter at protestene var kommet inn, bad landslederen alle overlærere i Oslo om å møte på landslederens kontor til en konferanse (24. feb.). Alle overlærere møtte unnatt Berggravs venn, den før nevnte overlærer Bergersen.

De fremmøtte ga overfor landslederen åpent uttrykk for at de trodde ham når han forsikret at Lærersambandet var en fagorganisasjon som ikke hadde adgang til å pålegge lærerne noen undervisningsplikter i det hele tatt, like lite som noen annen fagorganisasjon kan gi retningslinjer for sine medlemmers arbeide i de forskjellige bedrifter. Men overlærerne turde allikevel ikke trekke protestene tilbake. Bare en gjorde det. Men så snart han kom hjem, ringte han og nedla protest på nytt. «Av hensyn til kollegene var han nødt til det», sa han.

Det gikk rykter om at lærerne ikke fikk lov til å legge sin egen protest i postkassen, men Hansen måtte ta Olsens, og Olsen måtte ta Nilsens osv.

I Wilhelmsen-saken forekommer følgende replikkveksel mellom Forsvareren og overlærer Haug:

Forsvareren: Si meg, hvis man fikk greie på at en ikke sendte inn eller for øvrig ikke leverte inn noen erklæring, ble ikke vedkommende søkt talt til rette da?

Haug: Ja, det ble det nok.

I byene hvor innpiskerne hadde kontroll over lærerne, sendte de aller fleste inn protest. På landet, hvor kontrollen var dårligere, sendte meget få inn protest. Av 12 000 lærere sendte 7 000 inn protest og 5 000 lot være.

Jeg tror at man trygt kan si at hadde biskop Berggrav ikke tatt ansvaret for protestene og gitt ordre, så hadde det ingen protester blitt. Ingen annen hadde villet ta på seg et så stort ansvar, og bringe så mange mennesker inn i lidelse og tildels ulykke uten annen hensikt enn å ramme Quisling personlig.

Regjeringen Nygaardsvold gjorde det iallfall ikke. Jeg siterer fra Wilhelmsen-saken:

Forsvareren: Hvilket mandat hadde de som sendte ut denne formularen på den tid? Hva bygget de på? Hvilken hjemmel, hvilken adkomst hadde de til makten, for å si det på den måten?

Haug: En hjemmel kan jeg ikke akkurat si at man hadde i den forstand som man oppfattet en hjemmel da.

Forsvareren: Heller ikke hadde man noen offisiell godkjennelse

eller velsignelse på foretaket? *Haug:* Nei, det hadde man ikke. Jeg oppfatter da spørsmålet derhen at man skulle fått offisiell godkjennelse fra den norske regjering.

Hvordan kunne så Berggrav sette igang læreraksjonen når han ikke hadde Londonregjeringens støtte?

Han hadde støtte hos den tyske hærmakt og hos Abwehrs sjef, admiral Canaris. Jeg siterer fra Berggravs før nevnte bok, side 87:

«Min før omtalte kontakt i Falkenhorst stab, oberstløytnant Th. Steltzer, hadde i mars, da jeg ventet fengsling hver dag, sagt meg at han hadde avtalt med grev v. Moltke (tjenestegjorde i admiral Canaris' Abwehrstab i Berlin) at den dag jeg ble arrestert skulle von Moltke få et kode-telegram fra Steltzer («Transporten avgått»), som betydde at jeg var fengslet. Da skulle von Moltke bruke alle sine kanaler i Berlin.»

Berggrav forteller så videre hvordan Abwehr påvirket Himmler og Terboven slik at Quisling ble desavuert og Berggrav fikk Terboven til å falle Quisling i ryggen. Sin viten meddelte sikkert Berggrav videre til lærerstridens ledere. Disse har vært like trygge på at de aldri ville bli «skutt», som Berggrav selv, for i Lærerorganisasjonens godkjente skrift «Kirkenesferden» står det:

«Ennå da dette foregikk, var parolen at en skulle rette seg etter de tyske forordningene, men sabotere Quislingregjeringens påbud». (Side 87.)

Berggrav hadde meget gode kontakter ikke bare innenfor Abwehr, men også innenfor det tyske sikkerhetspoliti. I sin bok «Da kampen kom», side 166 o. flg., forteller Berggrav hvordan han ganske fritt og ugenert kunne sitte sammen med Himmler og Terboven og snakke nedsettende om Quisling, og endog gi tyskerne gode råd på Quislings bekostning. Berggrav talte tyskernes sak og sa bl. a.:

«Jeg vet meget vel at ledende tyske kretser her i landet har innsett hvor ille det er for Tyskland å la Quisling komme til makten.»

På side 178 forklarer Berggrav at Himmler sa til ham: «Kan De ikke fremtidig orientere der Reichskommissar og holde ham à jour?»

Hvilke motiver kunne så Berggrav ha for å støtte seg på Abwehr og det tyske sikkerhetspoliti og tvinge lærerne inn i en krig mot Quisling? Det eneste han kunne ha oppnådd med krigen var å få fjernet Quisling som

ministerpresident og muligens satt inn en annen som ikke hadde mestret oppgaven, og hele Norge hadde blitt en eneste heksegryte med mord og terror over alt.

Tyskerne hadde han iallfall ikke blitt kvitt. Berggravs private krig var en ufattelig ansvarsløshet og kan bare forstås på bakgrunn av at Berggrav selv hadde eksponert seg altfor sterkt overfor okkupasjonsmakten i 1940. Dengang hadde regjeringen Nygaardsvold tatt avstand fra ham. I forordet til «Da kampen kom» skriver Berggrav:

«Fra den nyopprettede norske avdeling i London radio løp anklagene og mistanken som ild i tørt gress. Det var ikke bare Kohts tale den 5. mai 1940. Det forekom også ellers hipp (f. eks. den 30. april: «Fra norske regjeringskretser erfares at tyskerne i Oslo gjennom biskop Berggrav forsøker å påvirke Kong Haakon til å oppgi motstanden». Eller 8. mai: «Når det gjelder politisk renkespill kan biskop B. være den rette til å uttale seg», og lignende). Men dypest — her og i utlandet — virket Kohts tale.»

I disse dager holder presse og Fjernsyn minnefest over lærernes spontane reaksjon på at Norges Lærersamband ville tvinge lærerne til å undervise etter NSUF's retningslinjer. Publikum kjenner ikke disse retningslinjer. Men at det var noe fryktelig, forferdelig som skulle skje med den norske ungdommen tror alle. At det bare var biskop Berggrav som ville renvaske seg, vil først fremtiden vise.

Det hører med her å fortelle at læreraksjonen ikke fikk noen støtte i London. Norges Lærersamband trakk kontingenten i Østfold, Oppland og Hedmark fylker. London ga det råd at lærerne skulle betale, og kvittere «a konto». Og lærerne betalte.

Når kontingenten ikke ble innkrevdt i alle fylker, så kom det av at Reichskommissar Terboven nektet Lærersambandet å trekke kontingent.

O.K.

Månadsbladet FRIHUG

Frisinna tidtrøyt- og opplysningsblad. Fritt ordskifte om NS, rettssoppgjøret m.m. Fylgjetongar om Hunzafolket, Jack London (ill.), sjøromar m.m. Årspris kr. 25,—.

Postgiro for bladp. 80 821. Utgjevar: Erling Seim, Kinn

Sovjetsoldat -

(Forts. fra side 4)

egen mesterkokk, Aram, fikk beskjed om å tilberede den nasjonalrett armenierne ved denne anledning setter mest pris på. Imens var vi opptatt med å fikse på våre slitte klær og alle var vi i godt humør i anledning festlighetene som skulle komme. Vi begynte med å gå rundt det obligatoriske nyttårstreet — det tidligere juletre, som var blitt stående på sin plass med all sin pynt. Og vi sang de kjente nyttårssanger, som satte oss i godt humør.

En av de tyske offiserer holdt en nyttårstale. Og på ny kom de trekkende med en diger radio forat vi skulle få høre nyttårgudstjenesten fra vår gregoriansk-armenske kirke i Paris etter at vi hadde samlet oss i et av skolens klasserom.

Så sto bevertningen for tur. Og alle strømmet vi opprømte inn i den festlig pyntede provisoriske spisesal med etter vår mening rikt dekket bord. Med god appetitt drakk vi brus og endel vin, til nytelsen av utsøkt hønsesuppe og ovnstekt kylling med grønnsaker og forskjellige salater, som mesterkokken Aram hadde tilberedt på armensk vis, noe som smakte godt for våre nu tilvendte krigsmaver. Skomakeren vår, Sjåra Danielsen, optrådte igjen og tygget i seg barberblad og slukte lypærer med den beste appetitt. Vår appetitt på stekt kylling lot ikke til å være stort større en Danielsens forslukenhet på skarpere saker enn dem vi ellers var vant til. Humøret kom straks på topp.

Men feststemningen nådde først sitt høydepunkt da all vin og alt ølet som hadde stått på bordet var et minne i tomme flasker, og alle og enhver med ett fikk en ubehagelig lyst til en svingom. Vi stilte oss opp i en stor ring og tok til med ringdansen, mens et kor sang til og markerte rytmen ved klapping i hendene. Da vi så vekslet med den humoristiske dans: Katakak, brøt utålmodigheten løs hos de omstående tyskere, som med adskillig øl- og vininspirert voldsomhet brøt inn i de dansende rekker og ga seg til å danse sammen med oss armeniere. På armensk betyr Katakak — humør — og den har følgelig mange morsomme trinn og armebevegelser. Den kan danses både alene, av en gutt og en pike og flere sammen som følger det opptrukne koreografiske mønster for dansen. Tyskerne var øyensynlig blitt meget begeistret over denne for dem så ukjente dans, og de danset faktisk med armensk fantasi og glød.

Før vi endelig utpå morgenen forlot spisesalen delte kompanisjefen Frantz ut en pakke til hver av oss. Den inneholdt kaker, nøtter, sjokolade, frukt ved siden av en flaske champagne, og nyttårsgaven var selvfølgelig uhyre populær. Så ble da endelig den vellykkede og morsomme nyttårsfest avsluttet, og både armeniere og tyskere gikk tilfredse hjem — hver til sitt i stille tanker om de kjære som ennå satt hjemme i håp om at krigen skulle ta slutt innen årets utgang.

Hvem er? —

(Forts. fra side 2)

Det ville hverken ha blitt engelsk eller tysk okkupasjon. Heller ikke en forskremt norsk hønseflokk flaksende til alle kanter!

Når skal det fremstå historikere her i Norge som objektivt og uhildet (som en historiker må!) gransker det veldig materiale som foreligger fra hine år? Man raser mot pioneren **Ralph Hewins**. Ennå har jeg til gode å lese eller høre en saklig imøtegåelse av hans anførsler. Hvorfor dette uldne utenomsnakk, hvorfor unngår man så omhyggelig saklighet? Skjeldsord, personligheter istedetfor beviselige argumenter — lukter! Lavmålet av subjektiv usaklighet er vel nådd med Alf Larsens «Brev til en NS-venn» i Farmand?

Alf Larsen hevder — tilsynelatende i alvor — at han og andre gode jøssinger ville ha foretrukket et rent tysk styre istedenfor et NS-styre i Norge. Det vil si at han ville ha foretrukket at Norge delte **Polens** skjebne istedenfor å være et land hvis sympati tyskerne håpet å vinne?

— Ingen var takknemlig for den hjelp de fikk av NS-folk, skriver Alf Larsen, «alle» hatet oss.

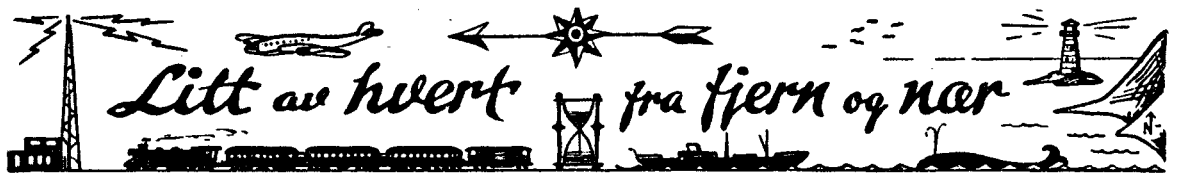
Javel. Vi har betalt den pris hatet kostet. Vi betaler den fremdeles.

«Dere forsøkte å fremdrive nazifisering av det norske folk ved tvang,» hevdes det.

Hva bestod denne «nazifisering» i? Kan noen av dere fortelle meg det?

Skaft dere Vidkun Quislings forsvarstale i retten, da han ansikt til ansikt med døden stod for sitt folks domstol. Quisling var en ærlig og stolt mann — alt for ærlig og stolt til å lyve. Her kan dere lese sannheten om Vidkun Quisling. Her er et Norgeshistorisk dokument — skrevet med blod — som består både for historiens domstol og for Guds domstol.

En mot Quisling forutinntatt Ralph Hewins var til



JOHAN FALKBERGET DØD

Med Johan Falkberget er vel den siste virkelige dikter i god, gammel betydning borte og det norske folk står igjen i kulturbolsjevismens ørken. Riktignok tutet også Falkberget med ulvene da krigens utfall var gitt og etter at den var avgjort. Men det har jo så mange, mange gjort i dette land presset av tidsånden. Vi har imidlertid også et annet minne om Johan Falkberget fra dengang i de første okkupasjonsår da han — også som så mange, mange andre — ennå ikke hadde oppdagat at den avsluttede krig likevel fortsatte. NORSK ARBEIDSLIV, som var en stor ukeavis LO utga fra 1942 av og som hadde samme redaktør som FOLK OG LAND, bragte i sitt første nummer en hyldest til Johan Falkberget og skrev bl. a. at «Vi hadde helst sett at denne nasjonale socialist hadde skrevet en roman for Norsk Arbeidsliv. Vi får håpe han gjør det en dag. For tiden kan han det ikke, da hans helbred ikke tillater det.» Bladet tilføyet: «Vi har imidlertid ikke villet sende ut dette blad som er et organ for Norsk Arbeidsliv uten å ta med noen linjer av Falkberget som gir en prøve på ikke bare mesterens kunst, men også på hans rent menneskelige forståelse.» Og så bragte bladet fortellingen «Til odel og eie.» Det var en liten forhistorie til dette. Bladets redaksjonssekretær, Albin Eines, var en gammel venn av Falkberget og vi var blitt enige om at han skulle prøve å få Falkberget til å skrive noe for det nye blad. Eines skrev til dikteren og fikk et meget vennlig og hyggelig svar. Falkberget skulle gjerne ha skrevet noe for bladet, men slik situasjonen lå an fryktet han for at reaksjonen i Sverige kunne bli at han ikke fikk den Nobelpris han håpet på. Men han hadde intet imot at bladet trykket en av hans tidligere fortellinger. Og det gjorde vi da.

*

«— FORDI DE ER SIGØYNERE»

DAGBLADET har et be- drøvelig telegram fra Sandefjord om at et selskap sigøy-

stede i retten. Han endret to- talt syn. Han kunne ikke glemme denne mann. Hans samvittighet plaget ham til han hadde skrevet boken om Quisling . . .

Kai Normann

nere med tre biler med til- hørende campingvogn ble an- modet om å dra videre fra campingplassen Granholmen utenfor byen. Det heter i teleogrammet at «Det er så vidt Sandefjords Blad vet ikke påvist at sigøynerne hadde gjort noe kriminelt under sitt kortvarige Granholmen-opp- hold.» Det tør derfor kanskje ha vært andre årsaker til «ra- sediskrimineringen» i San- defjorddistriktet. Kanskje den naboe i Grønnegate i Oslo kunne berette om fra oppholdet der?

*

NÅR VI SNAKKER OM

rasediskriminering, så vil vi ellers påtale VG-s sådanne. Det er en neger bladet be- skriver slik: «Drivende våt av svette, men hele kroppen vibrerende i en huggende rytme» som i bladet diskri- minerer de hvite ved å si til bladet at «ingen hvite artister kan synge ekte rytm and blues (fint og engelsk skal det være!). Ingen hvite san- gere er på topp i USA i dag.» Og det tror vi så gjerne. Men kanskje vi skal være glad li- kevel over at de hvite over- later negermusikken til neg- rene selv?

*

«EN GENERASJON EFTER» heter en gråtkvalt leder i AFTENPOSTEN. Og så får nettopp dette blad med den tvilsomme «nasjonale hold- ning» fra dengang seg til å skrive følgende: «En skam- mens dag fordi den så brutalt avslørte vår naivitet og vår uforberedhet, og en ærens dag fordi vi tross alt ikke kapitulerte, men tok opp en kamp som vi var bitterlig klar over ville være håpløs.» Den aftenpostske æren var det nok ikke så rart med og heller ikke med kampen som bladet førte. Men så har det til gjen- gjeld kjempet tarbert — om enn kanskje nokså æreløst — etterpå.

*

NY RUNDGANG — NATURLIGVIS!

VG nærer stor og beund- ringsverdig interesse for Ras- mussens Eidsvoldsoyle og kan etter et raskt spørsmål til en ekspedisjonssjef i Bondevik- departementet meddele sine lettede (?) lesere at «det er grunn til å tro» at saken vil «komme ut på en ny rund- dans». I den hensikt akter en å sende saken tilbake til det berømmelige «kulturrådet» for å innhente en ny uttalel- se. Det er mange måter å trenere en sak på!

SLO IKKE AN!

Kjempefilmen «Sound of Music», musicalen om Trapp- familien og dens flukt fra Østerrike etter Anschluss, har som kjent slått alle rekorder i Norge. Det skyldes vel ikke bare hetsen og usannheten om det tysk-«okkuperte» Øs- terrike, men også musikken, som nok appellerer til de mange sulteforede i Norge. I Vest-Tyskland som er så grundig omskolert hadde det amerikanske filmselskap reg- net med stor forretning, men har isteden opplevet at det under den offisielle fasaden i Tyskland dog lever adskillig anstendighet. Filmen gikk så dårlig der at selskapet nu har måttet trekke den tilbake fra det vesttyske marked.

*

RESULTAT AV UTVIKLINGSHJELPEN

Ghana har som kjent gjen- nom alle år hørt til hoved- kundene i utviklingshjelpen og sto iallfall tidligere også alle norske venstreradikales hjerter nær fordi det var så åpenbart rødt. Blant annet optrådte representanter for Nkrumah — den styrtede dik- tator — i Studentsamfundet i Oslo. Nu har en gjort opp regnskapet etter Nkrumah og dermed også for utviklings- hjelpen til Ghana. Han hadde samlet seg en formue på 42 millioner kroner og dessuten overført 588 000 kroner til ko- ne og barn. Videre har han vært uhyre rundhåndet over- for sine hjelpere og tilhenge- re, bl. a. antagelig taleren fra dengang i Studentsamfun- det. Alt sammen er nu be- slaglagt av de nye makthave- re. Det blir spennende å se hva de vil bruke pengene til.

—o—

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forut- gående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia
Utlandet kr. 25,— pr. halv- år. I nøytralt omslag in- nenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,—.

Bruk postgironr: 16 460.

Utgiver A/S Folk og Land

Viking Boktrykkeri